



Υπηρεσία Τύπου και  
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης  
**ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 66/11**  
Λουξεμβούργο, 30 Ιουνίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-271/10  
Vereniging van Educatieve en Wetenschappelijke Auteurs (VEWA) κατά  
Belgische Staat

## **Η αμοιβή που οφείλεται στους δημιουργούς σε περίπτωση δημόσιου δανεισμού δεν δύναται να υπολογίζεται αποκλειστικά με γνώμονα τον αριθμό των δανειζόμενων προσώπων**

*Το ποσό της αμοιβής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τον αριθμό των αντικειμένων που  
διατίθενται στο κοινό, οπότε οι μεγάλοι οργανισμοί δημόσιου δανεισμού θα πρέπει να καταβάλλουν  
μεγαλύτερη αμοιβή από ό,τι οι μικρότεροι οργανισμοί*

Κατά την οδηγία περί του δικαιώματος μισθώσεως και δανεισμού και περί ορισμένων δικαιωμάτων συγγενικών προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας<sup>1</sup>, οι δημιουργοί έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέψουν ή να απαγορεύσουν τη μίσθωση και τον δανεισμό πρωτοτύπων και αντιγράφων έργων που προστατεύονται από την πνευματική ιδιοκτησία. Παρά ταύτα, όσον αφορά ειδικότερα τον δημόσιο δανεισμό, τα κράτη μέλη δύναται να παρεκκλίνουν από το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα, υπό την προϋπόθεση ότι οι δημιουργοί λαμβάνουν τουλάχιστον μια αμοιβή για τον δανεισμό αυτόν.

Η VEWA είναι βελγική εταιρία διαχειρίσεως δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στις 7 Ιουλίου 2004, η VEWA κατέθεσε ενώπιον του Raad van State (βελγικού Συμβουλίου της Επικρατείας) αίτηση ακυρώσεως του βασιλικού διατάγματος με το οποίο μεταφέρθηκε η οδηγία.

Η VEWA υποστηρίζει ειδικότερα ότι το βασιλικό αυτό διάταγμα, προβλέποντας κατ' αποκοπήν αμοιβή 1 ευρώ ανά έτος και ανά ενήλικο πρόσωπο και 0,5 ευρώ ανά έτος και ανά ανήλικο πρόσωπο εγγεγραμμένο στους οργανισμούς δανεισμού, εφόσον έχει δανειστεί τουλάχιστον μία φορά κατά την περίοδο αναφοράς, συνιστά παράβαση των διατάξεων της οδηγίας που απαιτούν την καταβολή «εύλογης αμοιβής» για ένα δάνειο ή μια μίσθωση.

Στο πλαίσιο αυτό, το Raad van State αποφάσισε να απευθυνθεί στο Δικαστήριο. Ερωτά στην ουσία αν η οδηγία αποκλείει ένα εθνικό σύστημα κατά το οποίο η αμοιβή που οφείλεται στους δημιουργούς σε περίπτωση δημόσιου δανεισμού υπολογίζεται αποκλειστικά με γνώμονα τον αριθμό των δανειζόμενων προσώπων που είναι εγγεγραμμένα σε δημόσιους φορείς, ιδίως δε βιβλιοθήκες, βάσει ενός κατ' αποκοπήν ποσού που έχει καθοριστεί ανά δανειζόμενο πρόσωπο και ανά έτος.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αμοιβή πρέπει να παρέχει στους δημιουργούς τη δυνατότητα να λάβουν επαρκές εισόδημα. **Κατά συνέπεια, το ποσό της δεν δύναται να είναι αμιγώς συμβολικό.**

Ειδικότερα, όσον αφορά τα κριτήρια καθορισμού του ποσού της αμοιβής που οφείλεται στους δημιουργούς σε περίπτωση δημόσιου δανεισμού, μόνο στα κράτη μέλη απόκειται να καθορίσουν, στο έδαφός τους, τα πλέον κατάλληλα κριτήρια. Εν προκειμένω, παρέχεται στα κράτη μέλη ευρεία διακριτική ευχέρεια. Συγκεκριμένα, τα κράτη αυτά δύναται να καθορίσουν το ποσό της αμοιβής

<sup>1</sup> Οδηγία 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 346, σ. 61), κωδικοποιηθείσα με την οδηγία 2006/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 376, σ. 28).

που οφείλεται στους δημιουργούς σε περίπτωση δημόσιου δανεισμού, με γνώμονα τους δικούς τους στόχους πολιτιστικής προαγωγής.

Παρά ταύτα, δεδομένου ότι η αμοιβή αποτελεί το αντάλλαγμα για τη ζημία που προκλήθηκε στους δημιουργούς λόγω της χρήσεως των έργων τους χωρίς την άδειά τους, ο καθορισμός του ποσού της αμοιβής αυτής δεν δύναται να αποσυνδεθεί εντελώς από τα συστατικά στοιχεία της ζημίας αυτής. Εφόσον η τελευταία απορρέει από τον δημόσιο δανεισμό, δηλαδή την από ανοικτούς στο κοινό φορείς διάθεση προστατευόμενων έργων, **το ποσό της οφειλόμενης αμοιβής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την έκταση της διαθέσεως αυτής.**

Έτσι, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των προστατευόμενων έργων που διατίθενται από οργανισμό δημόσιου δανεισμού, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η προσβολή των δικαιωμάτων των δημιουργών. Επομένως, το ποσό της καταβλητέας αμοιβής από έναν τέτοιο οργανισμό θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον αριθμό των αντικειμένων που διατίθενται στο κοινό και, κατά συνέπεια, οι μεγάλοι οργανισμοί δημόσιου δανεισμού θα πρέπει να καταβάλλουν μεγαλύτερη αμοιβή από ό,τι οι μικρότεροι οργανισμοί.

Περαιτέρω, το περί ου πρόκειται κοινό, δηλαδή ο αριθμός των δανειζόμενων προσώπων που είναι εγγεγραμμένα σε οργανισμό δανεισμού, αποδεικνύεται εξίσου σημαντικό. Συγκεκριμένα, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των προσώπων που έχουν πρόσβαση στα προστατευόμενα αντικείμενα, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η προσβολή των δικαιωμάτων των δημιουργών. Επομένως, το ποσό της καταβλητέας στους δημιουργούς αμοιβής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τον αριθμό των δανειζόμενων προσώπων που είναι εγγεγραμμένα στον οργανισμό αυτόν.

Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι το σύστημα που θεσπίστηκε με το βασιλικό διάταγμα λαμβάνει υπόψη τον αριθμό των δανειζόμενων προσώπων που είναι εγγεγραμμένα στους οργανισμούς δημόσιου δανεισμού, αλλά όχι τον αριθμό των αντικειμένων που διατίθενται στο κοινό. Έτσι, ο συνυπολογισμός αυτός δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη την έκταση της ζημίας που υφίστανται οι δημιουργοί, ούτε την αρχή ότι οι τελευταίοι πρέπει να λαμβάνουν αμοιβή που να αντιστοιχεί σε επαρκές εισόδημα.

Επιπλέον, το βασιλικό διάταγμα ορίζει ότι, όταν ένα πρόσωπο είναι εγγεγραμμένο σε περισσότερους οργανισμούς, η αμοιβή οφείλεται μόνο μία φορά για το πρόσωπο αυτό. Εν προκειμένω, η VEWA υποστήριξε ότι το 80 % των οργανισμών στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου εκθέτει ότι μεγάλο μέρος των αναγνωστών του είναι εγγεγραμμένο και σε άλλους οργανισμούς δανεισμού και ότι, κατά συνέπεια, οι αναγνώστες αυτοί δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταβολή της αμοιβής του περί ου πρόκειται δημιουργού.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το εν λόγω σύστημα δύναται να έχει ως αποτέλεσμα ότι, στην πράξη, πολλοί φορείς σχεδόν απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής οποιασδήποτε αμοιβής. Πάντως, μια τέτοια εκ των πραγμάτων απαλλαγή δεν συνάδει με τις διατάξεις της οδηγίας, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, κατά τις οποίες μόνον περιορισμένος αριθμός κατηγοριών φορέων, που δυνητικά είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν αμοιβή, δύναται να απαλλαγεί από την καταβολή αυτή.

---

**ΥΠΟΜΝΗΣΗ:** Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να λύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

---

*Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.*

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582